

ONLINE JOURNAL OF MUSIC SCIENCE

Çevrimiçi Müzik Bilimleri Dergisi

TÜRKİYE'DE UZAKTAN EĞİTİMDE MÜZİK ALANINDA YAPILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ

EXAMINATION OF GRADUATE THESES IN THE FIELD OF MUSIC IN DISTANCE EDUCATION IN TURKEY

Atıf/Citation

Orhan, U. G. ve Öztosun Çaydere, Ö. (2021). Türkiye'de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Online Journal Of Music Sciences*, 6(1), 101-117.

<https://doi.org/10.31811/ojomus.933928>

Uğur Gökberk ORHAN

*Yüksek lisans öğrencisi, Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Müzik Bilimleri Programı,
ugurgokberkorhan@hotmail.com*

<https://orcid.org/0000-0003-2613-259X>

Öznur ÖZTOSUN ÇAYDERE

Prof. Dr., Kırıkkale Üniversitesi, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, ocaydere@hotmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-1987-6128>

Cilt/Volume: 6

Sayı/Issue: 1

Haziran/June 2021

Araştırma Makalesi/Research Article

Geliş Tarihi/Received: 07.05.2021

Kabul Tarihi/Accepted: 30.06.2021

Yayın Tarihi/Published: 30.06.2021

<https://doi.org/10.31811/ojomus.933928>

ÖZ

Tarih yolculuğunda insanlar, pek çok icat ve buluşa önderlik etmiştir. Yaşamın vazgeçilmez bir parçası olan müzikte bu yolculuktan payını almıştır. Gelişen teknoloji ile müziğe ulaşmak, müziği araştırmak, önemli gelişmeleri takip etmek, müzikle ve müzik için eğitilmek günümüzde son derece hız kazanmıştır. Teknoloji, eğitimin dolayısıyla müzik eğitiminin uzaktan gerçekleşmesine fırsat vermektedir. Bu bağlamda çalışmada, yapılmış araştırmaların yapılacak yeni araştırmalara ışık tutacağı düşüncesiyle Türkiye’de uzaktan eğitimde “müzik alanında” yazılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın sonucunda, uzaktan eğitime yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin 2017-2021 yılları arasında yapıldığı, kuruluş tarihi eski olan köklü üniversitelerde yapıldığı, tezlerde kullanılan kaynakların çeşitliliği ve yabancı kaynak kullanımı konuları ele alınarak yabancı kaynak kullanımının sayısal açıdan benzerlik göstermediği, tezlerde en çok yararlanılan kaynağın makale, en az yararlanılan kaynağın ise bildiri olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Müzik Eğitimi, Uzaktan Eğitim, Teknoloji ve Müzik

ABSTRACT

In the journey of history, people have led many inventions and inventions. He has had his share of this journey in music, which is an indispensable part of life. Achieving music with developing technology, researching music, following important developments, and being trained for music and music has gained extremely speed today. Technology gives the opportunity to realize music education from afar. In this context, the study aimed to examine the graduate theses written “in the field of music” in distance education in Turkey with the idea that the research done will shed light on the new research to be done. As a result of the research, it was determined that graduate theses aimed at distance education were made between 2017-2021, that they were made in established universities whose foundation date was old, that the use of foreign resources was not numerically similar, that the most used source in theses was an article, and the least used source was a paper.

Keywords: Music, Music Education, Distance Education, Technology and Music

1.GİRİŞ

İnsanlar çeşitli icat, buluş ve fikre önderlik etmiştir. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de müzik üzerine önemli çalışmaların yapıldığı ortadadır. Müzik, yaşamımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Gelişen teknoloji ile müziğe ulaşılması, müziğin araştırılması bu alanda önemli gelişmelerin takip edilmesi yaygınlaşmış ve hız kazanmıştır. Bu bağlamda teknoloji, eğitimin dolayısıyla müzik eğitiminin uzaktan gerçekleştirilmesine fırsat vermektedir. Günümüzde yaşanan salgın hastalık sebebiyle uzaktan eğitim uygulamaları, müzik eğitiminde de yerini almıştır.

Teknolojik gelişim ve değişim, günümüzde eğitim sistemine yeni bir soluk getirmiştir. Teknolojinin eğitimde etkin kullanılmasıyla materyal çeşitliliğinin artması eğitimcilere ve öğrencilere yeni bir eğitim hayatı sunmaktadır. Okullarda kullanılan teknolojik aletler, her konuda farklı öğrenme yöntemi sunan eğitim uygulamaları, sosyal medyada bulunan eğitim kanalları bu duruma örnek olarak gösterilebilir.

Uzaktan eğitim günümüze kadar kullanım alanı kısıtlı olsa da yaşam boyu eğitim anlayışını zaman ve mekândan bağımsız bir şekilde öğrenciye sunmaktadır. Bu eğitim anlayışının daha fazla gelişmiş teknik imkanlarla mümkün olabileceğini söylemek çok yerinde olacaktır.

“Moore ve Kearsley (2012), Shearer’ a (2015) göre uzaktan eğitim ilk ortaya çıktığı 1820’li yıllardan itibaren özellikle öğrenen, öğreten ve öğrenme kaynakları arasındaki sınırlılıkları ortadan kaldıran bir sistem olarak işe koşulmuş, 1970’li yıllarda açık üniversitelerin kurulmaya başlaması ile beraber eğitimde ana akımın içerisine girmiştir .Yukarıda bahsi geçen sınırlılıkların en aza indirilmesi için uzaktan eğitim sıklıkla teknolojiyi kullanmış ve çevrimiçi teknolojilerin hayatımıza girmesiyle önemli bir eğitim şekli olarak öğrenenlere sunulmaya başlanmıştır” (Uçar, 2016, s.14).

Günümüzde de öğrenen öğreten ve öğrenme kaynaklarının iç içe olduğu uzaktan eğitim anlayışı ile uzaktan eğitimde farklı uygulamalar mevcuttur.

Uzaktan eğitim yaklaşımı, genellikle ya asenkron (eş zamansız), tek yönlü iletişim sürecini ya da senkron (eş zamanlı), iki yönlü iletişim sürecini içerecek şekilde kategorize edilebilir (Erdal, 2020, s.31). Bu bağlamda uzaktan eğitim teknolojilerinin taksonomisi aşağıda açıklanmaya çalışılmıştır (Göksel Canbek, 2015, s.106-107):

- *Postayla eğitim (Correspondence study)*
- *Önceden kaydedilmiş ortamlar (Prerecorded media): Sesli video sistemleri*

- *Çift yönlü audio (ses) (Two-way audio): Telefon sistemi, telebridge bağlantısı*
- *Grafiklerle birlikte verilen çift yönlü audio (Two-way audio with graphics): Sunum tahtası ileticisi ve bilgisayar ağı*
- *Tek yönlü canlı video (One-way live video): TV sınıfı, video iletim sistemi*
- *Çift yönlü audio (Two-way audio), tek yönlü video (one-way video): 800'ü numaralarla telefon sistemi*
- *Çift yönlü audio/ video (Two-way audio/video): Telekomünikasyon sistemleri*
- *Masaüstü çift yönlü audio/ video (Desktop two-way audio/video): Çoklu ortam bilgisayarları*

Uzaktan eğitim teknolojisi tüm eğitim alanlarında izin verdiği ölçüde kullanılmaktadır. Bu eğitim alanlarından biri olan müzik eğitimi, temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin (çocuğun, gencin, öğrencinin) kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir. Müzik eğitimi yoluyla, birey ile çevresi, özellikle müziksel çevresi arasındaki iletişim ve etkileşimin daha sağlıklı, daha düzenli, daha etkili, daha verimli ve daha yararlı olması beklenir (Uçan, 2018, s.11).

Müzik eğitimi genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi, mesleki müzik eğitimi, olmak üzere üç türe ayrılır ve aşağıda bu üç tür açıklanmıştır.

“Genel müzik eğitimi, müzikle yakından ya da uzaktan ilgisi olan herkese yönelik olarak okulda verilen müzik eğitimidir. Özengen müzik eğitimi, müziğe özel ilgisi, isteği ve yakınlığı olup müziği kendisi için bir hobi alanı olarak seçenlere dönüktür. Mesleki müzik eğitimi ise müziğe üst düzeyde yetenekli olup müziği kendisine bir iş, meslek, ciddi-sürekli uğraş ve görev alanı olarak belirleyenlere yöneliktir” (Uçan, 1997, s.77).

Müzik ve teknolojiyi bir arada ele almak uzaktan müzik eğitimi teknolojisine ışık tutmak olarak varsaydığımızda teknoloji ve müzik üzerine yapılan çalışmalar içerisinde Çağlak (1996) çalışmasında aktardığı üzere bilgisayarın müzik eğitiminde yeni ufuklar açtığı görüşündedir. “Kulak eğitimi, armoni ve orkestrasyon gibi birçok alanda öğretici ve eğitici yazılımlar vardır. Bu yazılımların amacı, müzik eğitimini belirli konularda sıkıcılıktan kurtarıp daha zevkli bir hale sunarak daha kısa sürede eğitmek ve öğretmene ihtiyaç duymadan öğretmektir”, demiştir.

Ülkemizde müzikte uzaktan eğitimin kullanımı tarihsel olarak ele alındığında 1975 yılına uzanan çalışmalardan söz etmek mümkündür. Bu bağlamda Mektupla Yükseköğretim Merkezi’nde pek çok ders ile ilgili olduğu gibi keman eğitimi ile ilgili çalışmalar da yürütülmüştür. Edip Günay ve Ali Uçan, yüz yüze eğitim imkânı olmayan bireylere yönelik Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümü için Mektupla Keman Öğretimi adlı metotları hazırlamışlardır. Bu metotlar 1974-1975 eğitim ve öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur (Köyüstün, 1994, s.58-59, aktaran, Okan ve Arapgirlioğlu, 2019, s.210). Yine Yalçın’ın (2020) “Plak ile Musiki Eğitimi: Arif Sami Toker’in İzahlı Türk Musikisi Dersleri” adlı çalışmasına göre 1926 – 1997 yılları arasında yaşamış olan Arif Sami Toker’in İzahlı Türk Musikisi Dersleri-Usuller” isimli plağı uzaktan müzik eğitim uygulamalarının ilk örnekleri arasında gösterilebilir. Arif Sami Toker tarafından hazırlanılmış ve sunulmuş olan bu plak “Melihâ Toker Plak” isimli plak şirketi tarafından hazırlanmıştır. Plağın üzerinde bir tarih yazmamakla birlikte 1970-80 yılları arasında kaydedilmiş olduğunu tahmin edilmektedir.

“Uzaktan enstrüman eğitiminde, internetin gelişimiyle birlikte çeşitli alternatif yöntemler ortaya çıkmıştır. Önceden çekilmiş ve Youtube gibi platformlara yüklenmiş eğitim videoları, öğretmenler tarafından hazırlanmış ve web siteleri aracılığıyla satılan eğitim Kitap, CD ve DVD’leri yine öğretmenlerin hazırladığı çeşitli görseller aracılığıyla eğitim veren siteler , canlı internet bağlantısı ile enstrüman eğitimi veren websiteleri , bir öğretmene ihtiyaç duymaksızın enstrüman öğreten kişisel bilgisayar ya da mobil cihaz uygulamaları: Piano marvel , Trala Learn Violin, Trala inc., Simply piano, JoyTunes, flowkey, hazır videolardan dersi alıp öğrencinin kendi çalışmasını kaydederek video olarak yolladığı ve tekrar öğretmenden video olarak dönüt aldığı web siteleri , ya da bunların birkaçının veya tamamının bir arada bulunduğu internet siteleri, uzaktan enstrüman eğitiminde çeşitli alternatif yollar olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bunların tamamı hobi düzeyinde eğitim vermektedir (Artaç, 2018, s. 303).

Yukarıdaki bilgiler ışığında uzaktan müzik eğitiminin genel, mesleki ve özengen olarak verilebileceği ortadadır. Günümüzde internet ortamında var olan video platformları, eğitim kanalları ve eğitim kurumları tarafından herkese yönelik uzaktan müzik eğitimleri verilmesi mümkündür.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada Türkiye’de uzaktan eğitimde “müzik alanında” yazılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır.

Problem

Türkiye'de uzaktan eğitimde “müzik alanında” yazılmış lisansüstü tezler incelendiğinde nasıl bir durum mevcuttur?

Alt problemler

1. Türkiye'de uzaktan eğitimde müzik alanında yazılmış lisansüstü tezlerin programları yönünden dağılımı nasıldır?
2. Türkiye'de uzaktan eğitimde müzik alanında yazılmış lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı nasıldır?
3. Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yazılmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
4. Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yazılmış lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere ve şehirlere ilişkin dağılımı nasıldır?
5. Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yazılmış lisansüstü tezlerde kullanılan yabancı kaynak durumu nasıldır?
6. Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yazılmış lisansüstü tezlerin kaynaklarının tarihlerine göre dağılımı nasıldır?
7. Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yazılmış lisansüstü tezlerin kitap, tez ve makale türüne göre kaynak dağılımı nasıldır?

1.2. Araştırmanın Önemi

Günümüzde yaşanan pandemi sebebi ile eğitim sisteminde uzaktan eğitimin gerekliliği ortadadır. Bu sebeple çalışma,

- Türkiye'de uzaktan eğitimde “müzik alanında” yazılmış lisansüstü tezlere ilişkin mevcut durumun ortaya konulması,
- alanda çalışma yapacak araştırmacılara ışık tutması yönünden, önem arz etmektedir.

2. YÖNTEM

Bu araştırma nitel araştırma veri toplama ve çözüm tekniklerinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır. “Her ne kadar tüm bu yönelimleri, yöntemleri, süreçleri ve özellikleri kapsayan bir tanım yapmak güç ise de “nitel araştırma”, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecinin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir” (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.41). “Olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların “ne” olduğunu betimlemeye, açıklamaya çalışır” (Kaptan, 1993, s.59).

Türkiye’de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi

Araştırma deseninde durum çalışması kullanılmıştır. “Güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi(içeriği) içinde çalışan, olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan, görgül bir araştırma yöntemidir” (Yin, 1984, s.23, aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.289). Türkiye’de yapılmış Uzaktan eğitim, müzik konulu tezlerin incelenerek ortaya konulması durumu ele alınmıştır.

Evren ve Örneklem

Ulusal tez tarama merkezinin ana sayfasının aranacak terim kısmına 30.03.21 tarihinde “Müzik” anahtar kelimesi yazılmış 8640 kayıttan görüntülenen 2000 tez taranmış, her birinin özetleri incelenerek uzaktan eğitim ve uzaktan öğretimi kapsayan çalışmalar ele alındığında, uzaktan eğitimde müzik alanına ilişkin çalışmaya rastlanamamıştır. Bu nedenle aynı tarihte “uzaktan eğitim” anahtar kelimesiyle tekrar arama yapılarak 696 teze ulaşılmıştır. Bu tezlerin her birinin başlıkları ve konu türleri incelenerek müzik alanında yapılmış 4 adet teze ulaşılmıştır. Bu konuda ulaşılan tez sayısının azlığı sebebiyle aramaya devam edilmiş ardından “uzaktan öğretim” anahtar kelimesiyle çıkan 73 kayda ulaşılmıştır. Bu tezlerden yalnızca birinin uzaktan eğitimde müzik alanı ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Yukarıda belirlenen sayıyı doğrulamak için “uzaktan” anahtar kelimesiyle aranacak alanın tümü seçilerek 3511 teze ulaşılmış ve bu tezlerden görüntülenebilen 2000 teze ulaşılmıştır.

Çalışmanın evreni Türkiye’de uzaktan eğitim ile ilgili yapılmış lisansüstü tezlerdir. Yapılan taramada 5 adet lisansüstü tez tespit edilmiştir. Çalışmanın evrenine ulaşılmış, örneklem kullanımına ihtiyaç duyulmamıştır. Araştırmada kullanılan tezler numaralandırılarak aşağıda tablo şeklinde verilmiştir. Bulgular kısmında tezler numaraları ile kullanılmıştır.

Tez İsimleri	Tez Numaraları
Uzaktan eğitimde keman eğitiminin uygulanabilirliğine yönelik öğretim elemanı ve öğrenci görüşleri (Gazi Üniversitesi örneği)	1. Tez
Uzaktan öğretim modelinin keman öğrenimine etkisi	2. Tez
Renklerle müzik öğretiminin işitme engelliler ortaokulunda okuyan öğrencilere melodika kullanarak uzaktan öğretim yoluyla uygulanabilirliği (Yılmaz Balaban İşitme Engelliler Ortaokulu örneği)	3. Tez
Uzaktan eğitim uygulamalarında ses sistemleri tasarım ve kurulumu	4. Tez
Web tabanlı uzaktan eğitimin çalgı (gitar) eğitiminde uygulanabilirliği	5. Tez

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Verilere *Ulusal Tez Tarama Merkezi'nin* internet sitesinden ulaşılmıştır.

Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin programlara, enstitülere, yıllara, yapıldığı üniversite ve şehirlere, kullanılan yabancı kaynak durumuna, kaynaklarının tarihlerine göre dağılımı ve kitap, tez, makale, bildiri gibi kullanılan kaynak gibi yönlerden veriler analiz edilmiş ve bulgulara ulaşılmıştır. "Nitel verinin nicelleştirilmesi; görüşme, gözlem veya dokümanların incelenmesi yoluyla elde edilmiş yazılı biçimdeki verinin, belirli süreçlerden geçirilerek sayılara veya rakamlara dökülmesidir. Sayılar ve rakamlar nicel araştırma türleriyle anılıyor olsa da nitel verinin belirli düzeyde sayılara indirgenmesi mümkündür" (Yıldırım ve Şimşek, 2016, s.256). Bu bağlamda çalışmada nitel verilerin sayısal analizi kullanılmıştır.

2.1. Araştırmanın Etik İzinleri

Yapılan bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

3. BULGULAR

Birinci alt problem: Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin programları yönünden dağılımı nasıldır?

Birinci alt problem çözümü: Aşağıdaki tabloda tezler program türüne göre sınıflandırılmış ve alt problemin çözümüne ulaşılmıştır.

Tablo 1.

Tezlerin programlarına göre dağılımı

<i>Tez Numaraları</i>	Yüksek Lisans	Doktora
1. tez	X	
2. tez		X
3. tez	X	
4. tez	X	
5. tez		X

Türkiye’de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi

Yukarıda Tablo 1’de görüldüğü üzere sanatta yeterlilik programında uzaktan eğitimde müzik alanı konulu tez yapılmadığı, 2 tezin doktora programında, 3 tezin ise yüksek lisans programı çerçevesinde yapıldığı görülmektedir.

İkinci alt problem: Türkiye’de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımı nasıldır?

İkinci alt problem çözümü: Aşağıdaki tabloda tezler enstitülere göre sınıflandırılmış ve alt problemin çözümüne ulaşılmıştır.

Tablo 2.

Tezlerin enstitülere göre dağılımı

<i>Tez Numaraları</i>	<i>Eğitim Bilimleri Enstitüsü</i>	<i>Güzel Sanatlar Enstitüsü</i>
1. tez	X	
2. tez	X	
3. tez	X	
4. tez		X
5. tez	X	

Tablo 2. incelendiğinde ulaşılan tezlerin dördünün eğitim bilimleri enstitüsünde birinin ise güzel sanatlar enstitüsünde yapıldığı görülmektedir.

Üçüncü alt problem: Türkiye’de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?

Üçüncü alt problem çözümü: Aşağıdaki tabloda tezler yıllara göre sınıflandırılmış ve alt problemin çözümüne ulaşılmıştır.

Tablo 3.

Tezlerin yıllara göre dağılımı

<i>Tez Numaraları</i>	<i>Yıllar</i>
1. tez	2020
2. tez	2017
3. tez	2021
4. tez	2019

Tablo 3'e göre yapılan beş tezin günümüze yakın tarihlerde yapıldığı ortadadır. Her tezin farklı yıllarda yapıldığı, en yeni çalışmanın 2021 tarihinde olduğu, en eski çalışmanın ise 2017 tarihinde yapıldığı görülmektedir. Bu konuda fazla çalışmanın olmayışı ve eski tarihlere dayanmayışının sebebi uzaktan eğitimde müzik alanına ilişkin çalışmaların günümüzde yaygınlaştığı olarak söylenebilir.

Dördüncü alt problem: Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin yapıldığı üniversitelere ve şehirlere ilişkin dağılımı nasıldır?

Dördüncü alt problem çözümü: Aşağıdaki tabloda tezler üniversite ve şehirlere göre sınıflandırılmış ve alt problemin çözümüne ulaşılmıştır.

Tablo 4.

Tezlerin üniversite ve şehirlere göre dağılımı

<i>Tez Numaraları</i>	<i>Üniversite</i>	<i>Şehir</i>
1. tez	Gazi Üniversitesi	Ankara
2. tez	İnönü Üniversitesi	Malatya
3. tez	Gazi Üniversitesi	Ankara
4. tez	Dokuz Eylül Üniversitesi	İzmir
5. tez	Marmara Üniversitesi	İstanbul

Tablo 4' e göre iller bazında tezlere baktığımızda kuruluş tarihi eski üniversitelerde yani kısaca köklü üniversitelerde yapıldığı görülmektedir. Gazi Üniversitesinde yapılmış iki adet tez, diğer Üniversitelerden olan Marmara Üniversitesi, Malatya İnönü Üniversitesi ve İzmir Dokuz Eylül Üniversitesinde yapılmış birer tane tez olduğu görülmektedir.

Beşinci alt problem: Türkiye'de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerde kullanılan yabancı kaynak durumu nasıldır?

Beşinci alt problem çözümü: Aşağıdaki tabloda tezler yabancı kaynak kullanım durumlarına göre sınıflandırılmış ve alt problemin çözümüne ulaşılmıştır.

Tablo 5.

Tezlerin yabancı kaynak kullanım durumları

<i>Tez Numaraları</i>	<i>Sayı</i>
-----------------------	-------------

Türkiye’de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi

1. tez	2
2. tez	40
3. tez	32
4. tez	15
5. tez	9

Tablo 5’de görüldüğü üzere incelenen tezlerde yabancı kaynak kullanımının sayısal açıdan benzerlik göstermediği ortadadır. Yabancı kaynak kullanımının, evrensel bilgiye erişimde bir yol olması bağlamında tezlerde yabancı kaynakların mevcudiyeti ve sayısının fazla oluşu oldukça önemlidir.

Altıncı alt problem: Türkiye’de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin kaynaklarının tarihlerine göre dağılımı nasıldır?

Altıncı alt problem çözümü: Aşağıdaki tabloda tezler kaynak tarihlerine göre sınıflandırılmış ve alt problemin çözümüne ulaşılmıştır.

Tablo 6.

Tezlerin kaynak tarihleri

<i>Tez Numaraları</i>	<i>En Eski-En Yeni Kaynak Tarihleri</i>	<i>Tezlerin Bitiriş Tarihi</i>
1. tez	1997-2020	2020
2. tez	1960- 2016	2017
3. tez	1993- 2020	2021
4. tez	1974-2019	2019
5. tez	1997-2018	2018

Tablo 6’da incelenen tezlerde kullanılan en eski tarihli kaynak ve en yeni tarihli kaynağın tespiti yapılmıştır. Yapılan uzaktan eğitimde müzik konulu tezler içerisinde en eski tarihli kaynak 2 numaralı tez içerisinde 1960 tarihli tez olduğu görülmektedir. İncelenen bütün tezlerde, bitiriş tarihine yakın tarihli makale, tez ve benzeri kaynakların kullanıldığı görülmektedir. Tabloda görüldüğü gibi tezlerin bitiriş tarihleri ortadadır. Tezlerde hem yeni hem de eski tarihli kaynakların kullanıldığı söylenebilir.

Yedinci alt problem: Türkiye’de uzaktan eğitimde, müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin kitap, tez ve makale türüne göre kaynak dağılımı nasıldır?

Yedinci alt problem çözümü: Aşağıdaki tabloda tezler kaynak dağılımına göre sınıflandırılmış ve alt problemin çözümüne ulaşılmıştır.

Tablo 7.

Tezlerin kaynak dağılımı

<i>Tez Numaraları</i>	<i>Kitap</i>	<i>Tez</i>	<i>Makale</i>	<i>Web</i>	<i>Bildiri</i>
1. tez	9	7	15	3	-
2. tez	45	20	48	10	10
3. tez	37	3	12	11	-
4. tez	15	5	23	3	4
5. tez	7	15	31	1	4

Yukarıdaki Tablo 7’de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerinin kaynakları kitap, tez, makale, bildiri ve web kaynakları olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan bu sınıflandırma sonucu doktora ve yüksek lisans tezleri ayrı incelenmiştir. Kullanılan kaynakların her tez için farklı olduğu tabloda görülmektedir. 1, 2, 4 ve 5 numaralı tezde en çok kullanılan kaynağın makale olduğu, 3 numaralı tezde en çok kullanılan kaynağın kitap olduğu, tezlerde en az yer verilen kaynak türünün ise bildiri olduğu görülmektedir. En çok kaynak kullanılan tezin 2 numaralı tez (doktora tezi), en az kaynak kullanılan tezin ise 4 numaralı tez (yüksek lisans tezi) olduğu görülmektedir.

4. TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Uzaktan eğitimde müzik alanında yapılan lisansüstü tezlere bakıldığında bu alanda yapılmış 5 tez olduğu tespit edilmiştir. Bu yapılan tezlerin 2 sinin doktora 3 ünün ise yüksek lisans tezi olduğu tespit edilmiştir. İncelenen tezlerin 4’ünün eğitim bilimleri enstitüsünde, 1’inin güzel sanatlar enstitüsünde yapıldığı saptanmıştır. Araştırma kapsamında incelenen tezlerin her birinin farklı tarihlerde yapıldığı, en eski tarihli tezin 2017 yılında, en yeni tarihli tezin ise 2021 yılında yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Tezlerin yapıldığı üniversitelere bakıldığında kuruluş tarihi eski olan köklü üniversitelerde yapıldığı, incelenen tezlerde yabancı kaynak kullanımının sayısal açıdan benzerlik göstermediği sonucuna varılmıştır. İncelenen tezlerde kaynak olarak kitap ve makalelerin daha çok kullanıldığı, bildirilerin ise daha az kullanıldığı tespit edilmiştir. Kuramsal müzik eğitiminde uzaktan eğitimin, Yalçın’ın (2020) çalışmasında belirttiği üzere 1970 ile 1980 yılları arasında plak ile yapıldığı görülmektedir. Enstrüman eğitime yönelik uzaktan eğitim çalışmalarının ise 1975 yılında Eğitim Enstitüleri Müzik Bölümleri için Edip Günay ve Ali Uçan tarafından hazırlanan “Mektupla Keman Öğretimi” metotları yoluyla yapıldığı görülmektedir (Köyüstün, 1994; Canbay ve Nacakçı, 2011; Okan, 2017; Yungul, 2018; Sakarya ve Zahal, 2020). Teknolojinin vazgeçilmez etkisi ve uzaktan eğitimin zorunluluğu düşünüldüğünde uzaktan eğitimde müzik konusunda ülkemizde yapılan lisansüstü tezlerin az olduğu söylenebilir. Bu bağlamda uzaktan eğitimde müzik alanına ilişkin daha fazla tez yazılması çalışma kapsamında önerilmektedir

Araştırmanın Etik Beyanı

Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Online journal of music sciences’in hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazar(lar)ına aittir. Ayrıca ULAKBİM TR Dizin 2020 ölçütlerine göre çalışmada etik kurul onayını gerektiren herhangi bir veri toplamaya ihtiyaç duyulmamıştır.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %50
2. yazar katkı oranı: %50

Çıkar Çatışması Beyanı:

Yazarlar arasında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA

- Artaç, A. (2018). Konservatuvar düzeyinde enstrüman eğitiminde uzaktan eğitim metodu, *International Symposium on Innovative Approaches in Scientific Studies*, 2, 302-304.
http://www.setscience.com/manage/uploads/ISAS2018_005/SETSCI_ISAS2018_005_00239.pdf
- Canbay, A. ve Nacakçı, Z. (2011). Mektupla keman öğretim uygulamasına yönelik içerik analizi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (21),134-152.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/maeuefd/issue/19394/205989>
- Canbek Göksel, N. (2015). Uzaktan öğretme ve öğrenme: Uzaktan eğitimin temelleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 102-111. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/35563>
- Çağlak, Y. (1996). *Müzik eğitimi veren kurumlarda bilgisayar teknolojisinin yeri ve önemi* [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Mir2IXQK1dkmQ9Ige3PZbvnB6Qs0PAiaZxMC1HWTvDEqASrT16n8-val3tLZ7AhS>
- Kaptan, S. (1995). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri*. Tekişik Web Ofset Tesisleri.
- Köyüstün, M. (1994). *Keman başlangıç metotlarına eleştirel bir yaklaşım* [Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi.
<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=1zw6GvYMe-q3Hf6HR-3US4A59p6egjyPft8nHaNxx9lIXaAY4Nc9maXwwE8YOpfb>
- Moore, M. G. ve Kearsley, G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning*. Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Shearer, R. L. (2015). From the margins to the mainstream: the shift in distance education over the past thirty years. <https://unbound.upcea.edu/leadershipstrategy/continuing-education/from-the-margins-to-the-mainstream-the-shift-in-distance-education-over-the-past-thirty-years/>
- Sakarya, G. ve Zahal, O. (2020) Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan keman eğitimine ilişkin öğrenci görüşleri. *Turkish Studies*, 796-817. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.44504>
- Uçar, H. (2016). *Uzaktan eğitimde motivasyon stratejilerinin öğrenenlerin ilgileri, motivasyonları, eylem yeterlikleri ve başarıları üzerine etkisi* [Doktora tezi, Eskişehir Anadolu Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=cbOXH84ZayrLjc0tl-QXKogxYOShKYGuOMp0We4vtAFKo-FqqFnnNrQdEkJKiTeH>
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2018). *Müzik Eğitimi*. Arkadaş Yayınevi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Genişletilmiş 10. Baskı). Seçkin Yayıncılık.
- Yalçın, G. (2020). Plak ile musiki eğitimi: Arif Sami Toker'in izahlı Türk musikisi dersleri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 40, 269-283.
<https://doi.org/10.30794/pausbed.660895>
- Okan, S. (2017). *Uzaktan öğretim modelinin keman öğrenimine etkisi* [Doktora tezi, İnönü Üniversitesi]. Ulusal Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=Rrl-Krk3A-RkF4YfHofuk0Tja0hPWZpBN5iqNBML-E1bDC8VfMRfZdpVjFC3X0tD>

Yin, R. (1984). *Case Study Research: Design and Methods*. (3. Basım). Sage Publications.

Yungul, O. ve Can, A. A. (2017). Müzik eğitimi kurumlarında çalgı eğitimi alan lisansüstü öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (45), s. 155-168. <https://doi.org/10.30794/10.16992/ASOS.12216>

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Music, which dates back to human history, has a deep-rooted past. In the century we have left behind, people have led various inventions and ideas. As we have learned from history, we can clearly say that important work has been done in terms of music. It is necessary to evaluate the music that has become a part of our lives, along with the technology that changes our daily lives and that we cannot give up in our daily lives, and to follow the important developments that have occurred. Technology has enabled today's educational failures to occur remotely with electronic mobility and support. Distance education applications have reached a point where we can no longer avoid the use of them in vocational education, formal education and art education. In this context, distance education studies on music were also considered to be examined. In this study, in order to determine the current situation by examining the graduate theses made in Turkey, 2000 theses that can be reached from the graduate 3511 theses searched by the keyword "distance" in the National thesis screening center were examined and 5 theses whose title and dog tag are thought to concern the subject of music in distance education were found.

It is aimed to examine the graduate theses made in Turkey and to reveal the current situation. In the educational system that has evolved towards distance education, the determination of how much this topic is included in graduate theses in the field of music within the context of the need for distance education constitutes the importance of this research. As a result of the research, it was determined that graduate theses aimed at distance education were made between 2017 and 2021, that they were made in established universities whose foundation date was old, that the use of foreign resources was not numerically similar, that the most used source in theses was an article, and that the least used source was a paper.

2. Method

Case study was used in the research pattern. On 30.03.21, the entire field to be searched with the keyword "distance" was selected and the 2000 dissertations that can be viewed were examined in detail and the same 5 dissertations covering the subject of music in distance education were reached. The universe of the study is graduate theses about distance education in Turkey. 5 graduate theses were identified during the scan. The universe of the study has been reached, and the use of sampling is not needed. The theses used in the research are numbered and given as tables below. The findings were used with the numbers of theses in the section.

3. Findings, Discussion and Results

Looking at the graduate theses in the field of music in distance education, it was determined that there were 5 theses made in this field. It has been determined that 2 of these theses are doctoral and 3 are master's theses. It was determined that 4 of the theses studied were made in the Institute of Educational Sciences and 1 in the Institute of Fine Arts. It was concluded that each of the theses examined within the scope of the

Türkiye’de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi

research was made on different dates, the oldest dated thesis was made in 2017 and the most recent dated thesis was made in 2021. Looking at the universities where theses were made, it was concluded that they were made in long-established universities whose foundation date was old, and that the use of foreign resources in the theses studied was not numerically similar. It was found that books and articles were used more as sources in the dissertations studied, while papers were used less. Distance education in theoretical music education, as indicated by Yalçın (2020) study, is seen to have been done with records between 1970 and 1980. Distance education studies for instrument education are carried out through the methods of “violin teaching by letter” prepared by Edip Günay and Ali Uçakçı for the music departments of educational institutes in 1975 (Köyüstün, 1994; Canbay and Nacakçı, 2011; Okan, 2017; Yungul, 2018; Sakarya and Zahal, 2020). Considering the indispensable influence of technology and the necessity of distance education, it can be said that there are few graduate theses on music in distance education in our country. In this context, it is recommended to write more dissertations on the field of music in distance education within the scope of the study.